

Økonomi

J.nr. 2025-84973

Ref. FIHA/JACC

Dato: 02-12-2025

Notat vedrørende høring over bekendtgørelse om betaling for kontrol af fødevarer, føder og levende dyr m.v. (betalingsbekendtgørelsen)

Et udkast til bekendtgørelse blev sendt i høring 21. november 2025 med frist for afgivelse af høringssvar den 1. december 2025.

Fødevarestyrelsen har modtaget høringssvar fra følgende eksterne høringsspartter:

1. Danish Seafood Association
2. Viking Genetics
3. ITD – International Transport Danmark
4. SamMark
5. FødevareDanmark
6. De danske brevdueforeninger
7. Marine Ingredients Denmark
8. Landbrug & Fødevarer
9. DAKOFO
10. Bryggeriforeningen
11. DI Fødevarer

I det følgende redegøres for de væsentligste bemærkninger i høringssvarene. Fødevarestyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv. Konkrete bemærkninger, som ikke direkte vedrører de ændrede takster, kommenteres ikke. Der henvises til, at høringssvarene kan læses i deres helhed på Høringsportalen, se link: <http://www.hoe-ringsportalen.dk>.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Generelt om gebyrjusteringer

Danish Seafood Association, FødevareDanmark, SamMark, Landbrug & Fødevarer og DAKOFO anfører, at man undrer sig over, at der ikke sker gebyrned sættelser som følge af gebyranalysen, da det i analysen er beskrevet, at der sker besparelser i 2026. Organisationerne opfordrer til, at gebyranalysens besparelser medfører lavere gebyrer. SamMark anfører, at der er stigende omkostninger for erhvervet, da visse takster stiger. ITD beklager, at taksterne på visse områder stiger, bl.a. ved eksport af dyr. Landbrug & Fødevarer anfører, at flere af de kontrolindsatser, som i Danmark er finansieret af erhvervet, i en række andre EU-medlemsstater er helt eller delvist

finansieret af staten. Denne forskel i udgifter til kontrol hæmmer den danske konkurrenceevne, og organisationerne opfordrer derfor til, at Fødevarestyrelsen undersøger finansieringen af de forskellige kontrolindsatser i øvrige medlemsstater, og på samme vis gør brug af muligheden for at finansiere flere dele af kontrollen.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

I udkastet til betalingsbekendtgørelsen er taksten for kontrol af kosttilskud nedsat betydeligt. På alle andre gebyrordninger er kun sket regulering af gebyrer som følge af pris-/lønstigninger.

Det fremgår af gebyranalysen, at en række af besparelserne allerede er implementeret, og at taksterne på to ordninger er reduceret 1. juli 2025. For disse er det derfor ikke relevant at nedsætte gebyrer. Desuden er der en række af besparelserne, der først indarbejdes i budgettet fra 2027.

På en række af ordningerne er der underskud eller et akkumuleret underskud, som skal inddækkes, før det er relevant at nedsætte gebyret. Det gælder fx "1614 Grænsekontrol", "1668 Dyrevelfærdskontrol", "1620 Restkoncentrationer", "1640 Veterinærkontrol" "1649 Salmonella dublin" og "1657 Anmeldepligt, dyrlæger". Besparelserne i gebyranalysen på sådanne ordninger er medvirkende til at skabe balance på gebyrordningen.

På "1602 Foder" er der besparelser fra 2026, men det er valgt at afvente justering af taksterne til regnskabsresultatet foreligger.

Der er derfor ikke på andre ordninger end "1605 Kontrol af kosttilskud" lagt op til nedsættelser af gebyrerne 1. januar 2026. Fødevarestyrelsen vil i foråret 2026 tages stilling til, om der skal ske justeringer af gebyrer 1. juli 2026.

Vedrørende Landbrug & Fødevarers bemærkning om finansiering af kontrollen kan oplyses, at det i Danmark er politisk fastsat, at kontrollen skal være gebyrfinansieret med mindre andet er besluttet, jf. bl.a. fødevareloven og lov om hold af dyr.

Udsving i gebyrtakster

SamMark anfører, at man ønsker en tidsnær regulering af gebyrordningerne, så gebyrerne reguleres løbende ift. akkumuleret overskud og underskud.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

Fødevarestyrelsen justerer løbende taksterne for at efterleve budgetvejledningens regler om balance over en periode på 4 år fra og med regnskabsåret. Fødevarestyrelsen vurderer løbende, om mindre udsving mellem indtægter og omkostninger på den enkelte gebyrordning skal medføre hyppigere takstjustering af hensyn til virksomhedernes muligheder for implementering heraf så betids som muligt.

Indførelse af afregning efter totaltid

SamMark bemærker, at det af gebyranalysen fremgår, at totaltidsafregning i modsætning til afregning efter tilstedetid alt andet lige indebærer effektiviseringer og reduktioner i gebyrbetalingen, som konsekvens af virksomhedernes ændrede og omkostningsbevidste adfærd. Man ønsker, at der indføres afregning efter totaltid, da det

giver større forudsigelighed og gennemsigtighed. Desuden anføres, at der kun bør opkræves betaling for faktisk kontroltid.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

Det fremgår af gebyranalysen, at Fødevarestyrelsen planlægger at implementere fakturering efter totaltid på to gebyrordninger ("1645 Opfølgende Veterinærkontrol" samt "1640 Veterinærkontrol"). Implementering heraf vil ske i forbindelse med moderniseringen af Fødevarestyrelsens IT-systemer, der understøtter kontrollen. Grundlæggende sker en omlægning af takststrukturen på en ordning efter en samlet afvejning af, om takstmodellen tilgodeser hensynene til omkostningsægthed og transparens på den ene side og administrerbarhed på den anden side. Inden for de senere år er der foretaget omlægnings af takstmodellen på visse gebyrordninger.

Fødevarestyrelsen indregner de udgifter i gebyrerne, som styrelsen skal indregne i henhold til EU's kontrolforordning¹ og Finansministeriet budgetvejledning. Det vil sige omkostninger forbundet med selve kontrollen, forberedelse og efterbehandling, transport samt en andel af styrelsens indirekte omkostninger til IT-udgifter, husleje, ledelse, økonomistyring, HR og andre specifikke udgifter.

Fødevarestyrelsen er forpligtet til at fastsætte takster for gebyrer således, at der tilstræbes fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende gebyrbelagte område. Mindst en gang årligt vurderes det, om omkostningerne skal reduceres eller taksten justeres for at sikre balance.

Taksten i § 8

Viking Genetics anfører, at takster for certificering af avlsmateriale er høje i forhold til de markeder, virksomheden opererer på. Viking Genetics ønsker en reduceret eller differentieret takst i § 8.

ITD anfører, at taksten i § 8 ikke fremstår proportional med opgavens kompleksitet eller det faktiske tidsforbrug. ITD bemærker, at en timepris på over 7.000 kr. ikke synes at stå mål med kompleksitet eller tidsforbrug, da der er tale om en simpel kontrol, som sker på virksomhedernes adresse, og at betalingen derfor er unødigt høj.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

De samlede indtægter fra grundgebyret og kvartersats skal dække de samlede udgifter på ordningen. Kvarterstaksten anvendes til det samlede fakturerede tidsforbrug på ordningen. Ud over udgiften til løn til medarbejderen i den tid, vedkommende er fysisk tilstede i virksomheden/besætningen, skal gebyrerne dække udgifter til forberedelse af kontrollen og efterbehandling af kontrollen, transportudgifter samt fællesomkostninger (overhead).

Som det fremgår ovenfor, og som beskrevet i gebyranalysen, planlægger Fødevarestyrelsen, at faktureringsprincippet på "1640 Veterinærkontrol" (§ 8 i betalingsbekendtgørelsen) omlægges fra fakturering efter tilstedetid i virksomheden til fakturering efter totaltid.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevarer- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler.

Sammenligning af gebyrer og prisliste

ITD bemærker, at Fødevarestyrelsens gebyrstruktur er vanskelig at gennemskue, da transportvirksomheder kan være omfattet af tre forskellige gebyrordninger afhængigt af typen af transport. ITD anfører, at det skaber usikkerhed og gør det svært for transportørerne at prissætte deres ydelser. ITD mener, at gebyrerne for transportører bør harmoniseres og bringes på et niveau, der afspejler transportørens rolle og kontrollens kompleksitet. Endelig anfører ITD, at Fødevarestyrelsens prisliste fremstår uforståelig og uigennemsigtig.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

Fødevarestyrelsens gebyrordninger er generelt opdelt efter lovgivningsområde, f.eks. fødevarer-, veterinær-, foder- og dyrevelfærdslovgivning. Der er derfor forskellige gebyrordninger. Desuden kan der være forskelle i, hvad omkostningerne på de enkelte ordninger er, eller hvor meget tid til forberedelse og efterbehandling, der skal indregnes i taksten. Der kan derfor være forskelle i taksterne mellem ordningerne. For eksempel udføres kontrollen på visse ordninger af dyrlæger, mens den på andre ordninger udføres af andre faggrupper.

Fødevarestyrelsens prisliste består af en række varenumre for de forskellige gebyrtakster. For hvert varenummer fremgår i prislisten henvisning til hjemmel og § for taksten, taksten og hvad taksten opkræves ud fra (f.eks. tidsforbrug i virksomheden). På hver faktura fremgår de specifikke varenumre for den enkelte gebyropkrævning. I prislisten kan man således finde hjemmel for taksten og læse om, hvad taksten opkræves for. Herudover er en virksomhed altid velkommen til at kontakte Fødevarestyrelsen og få besvaret spørgsmål til fakturaen.

Gebyret for kontrol af engrosvirksomheder

FødevareDanmark anfører, at når kontrollen af engrosvirksomheder er 100 % gebyrfinansieret, har Fødevarestyrelsen ingen økonomisk motivation til at effektivisere. Man ønsker derfor, at kontrollen finansieres af bevilling. Desuden undrer man sig over, at gebyret for engroskontrol ikke nedsættes, da der i gebyranalysen er beskrevet effektiviseringer. Bryggeriforeningen anfører, at finansieringen af fødevarekontrollen bør være den samme for detailvirksomheder som for engrosvirksomheder, idet detailvirksomheder ikke betaler for kontrollen. Desuden anfører man, at gebyret for kontrol af engrosvirksomheder ikke burde reguleres for pris-/lønstigninger.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

Fødevarestyrelsen arbejder løbende på at effektivisere sine opgaver. Dette gælder også de gebyrbelagte kontroller.

Der blev i 2018 afsat bevilling til afløftning af gebyrbetaling for den ordinære kontrol i engrosvirksomheder, jf. Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om Erhvervs- og iværksætter-initiativer af 12. november 2017. Efterfølgende har det vist sig, at bevillingen ikke var tilstrækkelig til at dække omkostningerne til kontrollen. Det blev i 2021 politisk besluttet at indføre delvis gebyrfinansiering for de omkostninger, der oversteg bevillingen. Taksten bliver i 2026 pris-/lønreguleret som de øvrige gebyrer.

Det fremgår af gebyranalysen, at der for gebyrordningen for Ordinær kontrol i engros er et samlet potentiale for besparelser på 1,6 mio. kr., hvoraf 0,7 mio. kr. er implementeret. De resterende 0,9 mio. kr. forventes at blive realiseret fra 2027. Fødevarestyrelsen vil i forbindelse med fastsættelse af taksten for 2027 tage stilling til, om der er grundlag for, at taksten kan nedsættes, uden at dette medfører ubalance på gebyrordningen.

Vedrørende finansiering af fødevarekontrollen er det en politisk beslutning, at detailvirksomheder ikke opkræves betaling for ordinær kontrol. Detailvirksomheder opkræves gebyr for kampagnekontrollen ligesom engrosvirksomhederne.

Fritagelse af brevdUER fra betaling for dyrevelfærdskontrol

De danske brevduforeninger ønsker, at brevdUER fritages for betaling af afgift til finansiering af ordinær kontrol af dyrevelfærd i besætninger, jf. § 24. Man anfører, at ordinær dyrevelfærdskontrol af brevdUER er unødvendig, og at der ikke er blevet udført kontrol i besætninger med brevdUER.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

Afgiften til finansiering af ordinær dyrevelfærdskontrol i besætninger er fastsat i dyrevelfærdsloven § 43. Bestemmelsen i loven med takster, der er reguleret for pris-/lønstigninger, fremgår også af betalingsbekendtgørelsen § 24. En eventuel undtagelse af brevdUER fra betaling skal ske ved ændring af dyrevelfærdsloven. Da der er tale om en lovændring, er det et politisk spørgsmål, hvorvidt brevdUER skal undtages fra afgiften.

Gebyrer for kontrol af foder

Marine Ingredients Denmark bemærker, at man fortsat er undrende over for, at de danske producenter af fiskemel og fiskeolie via mængdeafgiften medfinansierer offentlige kontroller af produkter og virksomheder, der er afgiftsfritaget. Foreningen anfører, at det er forskelsbehandling og skaber ulige vilkår for konkurrencen. Desuden anføres, at virksomhedernes indbetalte mængdeafgifter ikke står mål med den faktiske kontrolbelastning for virksomhederne.

Fødevarestyrelsens bemærkninger

Til spørgsmålet om kontrollens finansiering kan oplyses, at finansieringen af foderkontrol sker via mængdeafgift, årsafgift, grundgebyr og timebetaling. Foderkontrollen er én ordning, og mængdeafgiften skal sammen med øvrige afgifter og gebyrer samlet set finansiere kontrollen. Herudover henholder Fødevarestyrelsen sig til den tidligere korrespondance med Marine Ingredients Denmark om kontrollens finansiering.

I det tidligere Miljø- og Fødevareministerium blev gennemført en konsulentundersøgelse om "Gennemskuelige betalingsprincipper" omfattende gebyrordninger inden for det samlede ministeriums område, som tidligere er fremsendt til Marine Ingredients Denmark. Konklusionen var, at der ikke på kort sigt anbefales grundlæggende ændringer af gebyrordningens konstruktion.

Der er på nuværende tidspunkt ikke gennemført en selvstændig kortlægning af gebyrstrukturen på foderområdet samt baggrunden herfor. Arbejdet har vist sig at

være mere omfattende end forventet, hvilket Marine Ingredients Denmark er orienteret om tidligere. Fødevarestyrelsen kan ikke på nuværende tidspunkt oplyse, hvornår arbejdet forventes færdiggjort. Fødevarestyrelsen vil dele indholdet af kortlægningen med interessenter på foderområdet, når denne foreligger.

Udførelse af kontrolbesøg med flere medarbejdere

DI Fødevarer anfører, at bekendtgørelsen viderefører desuden bestemmelser om, at kontrolbesøget kan udføres af flere samtidig kontrolmedarbejdere, hvis dette er afgørende for at opfylde hensigten med kontrollen eller for at afvikle kontrollen hurtigere. DI Fødevarer henviser til gebyranalysen, som netop indeholder en indsats om at reducere anvendelse af to på kontrol. DI Fødevarer kom frem til, at Fødevarestyrelsen beskriver kriterierne for de situationer, der giver anledning til at anvende to kontrolmedarbejdere på et kontrolbesøg.

Fødevarestyrelsen bemærkninger

Fødevarestyrelsen kan oplyse, at følgende fremgår af gebyranalysen (side 122):

”Betalingsbekendtgørelsen fastsætter, hvilket formål der giver mulighed for, at tilsynet/kontrollen kan gennemføres af to samtidige kontrolmedarbejdere. I FVST vurderes det nødvendigt at være to tilsynsførende på kontrol i tilfælde af:

Oplæring (som virksomheden ikke betaler for), sikkerhed og arbejdsmiljø pga. anmærkninger om udadreagerende adfærd eller politisag, store bedrifter hvor der skal laves opmålinger, strømledning/kalibrering på tværs af de tilsynsførende, kampagnekontrol der er designet til to kontrollører.

Dertil vil FVST se ind i formulering af skærpede retningslinjer for, hvordan ”nødvendigt for at opfylde hensigten med et kontrolbesøg eller for at sikre en hurtigere afvikling af kontrollen” skal forstås, så der kun er to kontrollører på kontrol, når det er ”nødvendigt”.